

TÁJÉKOZTATÓ A SZÓTÁR HASZNÁLATÁHOZ

A szótár az iskolában olvasott legfontosabb latin auktorok szókincsét figyelembe véve a mai magyar nyelvből mintegy 22 000 címszót és 8 000 kifejezést foglal magában. Célja elsősorban az, hogy segítséget nyújtson az iskolai retro-verziós (magyar–latin fordítási) feladatokhoz, de alkalmas arra is, hogy elmélyítse és pontosítsa a latin nyelvtani tudnivalókat. Szótárírási hagyományunknak megfelelően tartalmazza számos modern fogalom latin megfelelőjét is, így bizonyítva, hogy a latin nem teljesen „holt nyelv”, és képes a mai világ dolgainak megjelölésére.

A szócikkek felépítésében néhány egyszerűsítést alkalmaztunk. A félkövér szedéssel kiemelt címszót csak akkor követi (dőlt betűkkel szedett) szófaji minősítés, ha azzal azonos alakú szavakat (homonimákat) különböztetünk meg (ezeket felső indexben álló arab számok jelzik), illetve ha egy címszóba eltérő szófajú szavak kerültek (ezeket római számokkal választottuk el egymástól). Ha a szócikken belül a címszó újra előforult, azt a tilde (~; a-á, e-é változás esetén ~´ helyettesíti.

A latin szavak közül csak azoknak adtuk meg a teljes szótári alakját, amelyek a *Latin–magyar szótárban* nem szerepelnek, egyébként meg kellett elégednünk a rövidített szótári alakkal. Ha a latin igeforma két igéből is képezhető, zárójelben megadtuk a coniugatio számát. Ha a melléknevet a latin birtokos jelzővel fejezi ki, erre a *gen.-szal* megjegyzés utal.

A szócikken belül a főbb jelentéseket egymástól arab számok választják el, a rokonértelmű szavak között pontosvessző áll. Ha a vonzat több szóra is vonatkozik, közöttük vesszőt találunk. Az ige tárgyias és tárgyatlan használatára római számok utalnak. Ha egy szó latin alakja hímnemű és nőnemű egyaránt állhat, általában csak a hímnemű alakot tüntettük fel. A címszót stílusosan vagy szakrendileg minősítő rövidítéseket dőlt betűvel szedtük. A jelentések finomabb árnyalatát jelölő dőlt betűs szavak szögletes zárójelbe kerültek.

Különös gondot fordítottunk az igei vonzatok bemutatására. Helykímélés céljából ugyan a tárgyra utalást általában mellőztük, az igékhez kötelezően járuló kiegészítéseket azonban minden esetben megadtuk. A nem kötelező kiegészítések zárójelbe kerültek. A vonzatokat a szokásos módon a magyar szavaknál a *valaki, valami*, a latinban az *aliquis, aliquid* névmás rövidített alakjaival fejeztük ki, ezek feloldását a rövidítések között találjuk meg. Ha egy szócikket más címszóban dolgoztunk ki, erre a címszóra nyíl (→) utal.

Tegyey Imre